

Аліна Миколаївна Терєбій – студентка III курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Оксана Володимирівна Панасюк** – завідувач
кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського
національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПІ

У зв'язку з економічними процесами, що відбуваються на сучасному етапі розвитку України останніми роками, значно збільшилася актуальність досліджень проблематики адміністрування податків, оскільки від результативності та ефективності податкового адміністрування залежить стан податкових надходжень до бюджету (повнота та своєчасність податкових платежів), а відтак – і спроможність держави вчасно та у належному обсязі оплачувати створення суспільних благ.

При дослідженні проблем податкового адміністрування та визначення перспектив підвищення його ефективності доцільно вивчити та врахувати зарубіжний досвід побудови систем податкового адміністрування, із виокремленням позитивних прикладів організації діяльності податкових органів, що можуть бути адаптовані та реалізовані у вітчизняній практиці. Незважаючи на те, що на сьогоднішній день в Україні створено податкову систему, яка за своїм складом та структурою подібна до податкових систем розвинутих європейських країн, але існують певні відмінності:

1) У країнах Євросоюзу пріоритетом діяльності податкових органів є робота з неплательниками, а в Україні, на жаль, таким особам не приділяється достатньо уваги. Робота органів ДПС України зосереджується навколо платників податків, які свідомо та самостійно реєструються в установленому порядку, тоді як особи, які обліковуються у податкових органах та які через будь-які причини не подають або припинили подавати податкову звітність та особи, які займаються господарською діяльністю, одержують доходи від такої діяльності при цьому не обліковуються у податкових органах і не сплачують податки.

2) Багато зарубіжних країн дотримуються наступного принципу обліку платників податків: платник податків перебуває на обліку в податковій службі, а не в окремому органі податкової служби виконавчого рівня, що дозволяє платникам податків подавати заяви та податкову звітність, здійснювати звірку, отримувати різноманітні документи та консультації у будь-якому органі податкової служби виконавчого рівня або по телефону чи в електронному вигляді. Податкова служба отримує більше можливостей щодо контролю за

дотриманням податкового законодавства платниками податків та щодо підвищення якості їх обслуговування. В Україні контроль за платниками податків та їх обслуговування здійснюється виключно у органі податкової служби за місцем обліку.

3) Зарубіжні країни, які мають єдиний державний інформаційний ресурс стосовно даних про громадян, нерезидентів, платників податків, об'єкти оподаткування тощо, з доступом до нього в межах повноважень органів державної влади, прокуратури, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, фізичних та юридичних осіб, отримують ряд переваг як для органів державної влади (можливість оперативно отримувати достовірну інформацією, не вимагаючи від громадян різноманітних довідок), так і для громадян (економію часу, який вони витрачали на отримання таких довідок). В Україні натеper лише створюються технічні можливості для забезпечення доступу державним органам в межах їх повноважень до інформації, наявної в базах даних інших державних органів.

4) У деяких країнах, наприклад у Швеції, особа автоматично отримує цивільний реєстраційний номер від народження або імміграції в країну. Таким чином, громадянин Швеції не має потреби звертатися до податкової служби, подавати заяви, очікувати на документ. В Україні, на жаль, не вдалося врегулювати питання щодо автоматичного присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків на підставі інформації Мінюсту про новонароджених.

5) Податкова звітність з податку на прибуток в багатьох країнах подається 1 раз на рік (Великобританія, Чехія), а з податку на додану вартість – щоквартально (Великобританія, Кіпр). У той час, як в Україні кількість звітних періодів значно більше, що призводить до збільшення часу, який платник витрачає на справляння податків.

6) У таких Європейських країнах як Швеція, Данія, Велика Британія застосовується найбільш ефективна, прозора та проста системи сплати податків – Єдиний рахунок. Ця система дозволяє платнику податків одним платіжним дорученням сплатити грошові зобов'язання по всім податкам та зборам, обов'язковим йому до сплати, та стовідсотково запобігає помилок при перерахуванні коштів, тому ситуація, коли у одного платника податків одночасно по одному податку обліковується переплата, а по іншому податковий борг є неможливою. Платники податків зазначених країн вважають запровадження Єдиного рахунку для сплати податків найважливішим досягненням податкової служби, яке значно покращило взаємовідносини з податковою службою, скоротило бюрократичні процедури та витрати, пов'язані зі сплатою податків. На сьогодні в Україні відсутні технічні можливості для запровадження Єдиного рахунку для сплати податків, але ведеться робота щодо їх створення.

Підсумовуючи результати дослідження зарубіжного досвіду адміністрування податків, можемо дійти висновку, що порівняно з іншими країнами світу система податкового адміністрування характеризується низкою недоліків, але разом з тим Україна підтримує стосунки у сфері оподаткування з іншими державами, які застосовують діючі в усьому світі стандарти, розроблені Організацією економічного співробітництва та розвитку і Організацією Об'єднаних Націй, завдяки чому забезпечується адаптація законодавства України у сфері адміністрування податків до законодавства інших країн.

Література

1. Міжнародний досвід: адміністрування податків в Європі та Україні. URL: http://sfs.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/povidomlenia_/2012_povidomlenia-modernizatsia/print59283.html
2. Безкровний О.В. Адміністрування податків і зборів: зарубіжний досвід для України. Фахові видання. 2018. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1226>
3. Федорченко О.С. Досвід адаптації податкової політики та адміністрування податків до вимог ЄС. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2015/30.pdf